

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen:	v upravnistvu prejemani:
celo leto K 24—	celo leto K 22—
pol leta 12—	pol leta 11—
četrt leta 6—	četrt leta 5-50
na mesec 2—	na mesec 1-90

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.
Uredništvo: Knaflcove ulice št. 5, (I. nadstropje levo), telefon št. 34.

Izhaja vsak dan zvečer izvemši nedelje in praznike.
Inserati veljajo: petersotopna petič vrsta za enkrat po 14 vin., za dvakrat po 12 vin., za trikrat ali večkrat po 10 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru.
Upravnistvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati itd. to je administrativne stvari.
Posamezna številka velja 10 vinarjev.
Na pismena naročila brez istodobne vplate naravnine se ne ozira.
Narodna tiskarna telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:	za Nemčijo:
celo leto K 25—	celo leto K 28—
pol leta 13—	pol leta 12—
četrt leta 6-50	četrt leta 6—
na mesec 2-30	na mesec 2—

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži za odgovor dopisnica ali znakma.
Upravnistvo: Knaflcove ulice št. 5, (spodaj, dvorišče levo), telefon št. 85.

Vollno gibanje na Goriškem.

Dopis z Goriškega.

Položaj političnih strank na Goriškem je bil — glede na bližajoče se deželnozborske volitve — še pred par dnevi zamotan in nejasen. — Ali danes so se stvari zasukale tako, da že lahko trdimo, da nastopi — vsaj pri prvotni volitvi — vsaka stranka zase in sicer: narodno - napredna, agrarna, staroslogaška (Gregorčičeva) »novostrujarji« in socijaldemokratje.

Kakor znamo, nastal je bil že lanskega leta v Gregorčičevi stranki razkol. — Mlajši pristaši klerikalne stranke so hoteli — ako ne popolnoma strnoglaviti, pa vsaj odvzeti politično moč voditeljema stranke dr. Gregorčiču in prof. Berbuču, ker sta jim ta dva namreč premalo (!) klerikalna. — Mlajši hočejo namreč prevrstiti stranko popolnoma po »kranjskem klerikalnem receptu«. — Gregorčič in Berbuč sta se tem mladim petelinom vprla, na kar so ti poslednji ustanovili stranko »novostrujarjev«, kateri načeljujejo klerikalni fanatiki — brezverci — skoraj sami Kranjci — a la Terseglav, s katerimi očividno simpatizuje in pošilja svoj »pastirski blagoslov goriški knez in nadškof dr. Francšek Sedej.

Stari Gregorčič, ki novostrujarje z vso dušo sovraži, — je v strahu pred temi poslednjimi ponudil kompromis agrarni stranki in sicer pod pogojem, da se narodno - napredno stranko — posebno še nje prvaka g. Andreja Gabrščeka — popolnoma izključi.

Temu nasproti je vodstvo agrarne stranke izjavilo, da — ker jej nikakor ni do prepričev, temveč do skupnega dela — sprejme pošten kompromis ali le pod ogojem, da dr. Gregorčič takoj prekine vsako zvezo z sovražnikom slovenskega naroda dr. Pajerjem; da Berbuč ne sme več v deželni odbor in da se vsi slovenski poslanci združijo v en klub proti Italijanom. — Klubovo vodstvo ima prevzeti ona stranka, katera dobi pri volitvah največ mandatov. — Glede kraških mandatov in onega slovenskih trgov se prepusti strankam proste roke.

Gregorčičeva stranka je proglasila te pogoje kot nesprejemljive, na kar so se opustila vsaka nadaljnja pogajanja. — Gregorčiču sedaj ne bo preostajalo drugega, kakor da se zo-

pet približa tako obsovražljenim mu »novostrujarjem«, (Gregorčič namreč Kranjcev ne trpi rad) med tem ko je skoraj gotovo, da si bosta — vsaj pri predvidjenih ožjih volitvah — mejebojno podpirali narodno-napredna in agrarna stranka.

Vollna agitacija je posebno pri klerikalcih v popolnem tiru. Ze delujejo spovednice, prižnice in vse, kar je tem poslednjim na razpolago, v dosego svojega političnega namena. — Klerikalci so se zaprilegli, da morajo zmagati — kakor drugje na Slovenskem — tako tudi na Goriškem.

Glede na končni volilni rezultat, vlada — izvzemši Krasa — popolna neprozornost. — Niti ena v boj stopajočih strank ni v položaju, že sedaj govoriti o kakem gotovem uspehu njej v prilogo. — Pač pa nam je konstatirati, da se vse volitve v jako neugodnem momentu in da je ravno v sedanjem času — posebno s Tolminksega — zelo mnogo naprednega elementa v tujini in da bi bila perspektiva za napredno stranko mnogo ugodnejša, ako bi se volitve vršile v januarju ali februarju.

Vsekako je pa že danes opravičen up, da ako store v to poklicani faktorji svojo dolžnost in ako se bosta narodna - napredna in agrarna stranka med seboj podpirali, klerikalci ne vdohe večine in da ne bodo vladali deželo ljudje, kateri so bili — vsaj zadnji čas — v kvar in sramoto slovenski politiki ter v škodo deželni upravi, v kolikor je ista zastopana po Slovenceh.

Goriško ljudstvo, katero velja med Slovenci za najbolj razsodno in politično zrelo, naj v tem resnem trenutku trezno presodi, kateri stranki jej je zaupati in nakloniti svoje glasove. — Vsekakor pa apeliramo na zavedne volilce goriške dežele, naj nikar ne gredo v boj in naj ne podpirajo one Gregorčičeve stranke, katera je od sedaj na račun ljudstva v deželni hiši tako sramotno lenarila, ovirala plodonosno delo in se celo vezala z našim najhujšim sovražnikom — Pajerjem. — Nikar pa oddati niti glasu takozvanim »novostrujarjem«, tem fanatikom kranjske klerikalne ekspoziature, kateri so se zakleli, da jim je na vsak način podjarmiti tudi goriško ljudstvo, ter jo pahnuti nazaj v brlog črne teme, iz katere je bilo že skoraj rešeno.

Vsi v boj za kandidate, ki so pripravljani nesebično delovati za ljudstvo in kmeta, za napredek naroda in njega slobodo!

Konference pri Bienerthu.

Dunaj, 9. septembra. Danes popoldne je baron Bienerth konferiral s češkimi agrarci; prišli so: Udržal, Dürich, Dvořák, Pazdērka in Ždárský, poleg teh tudi ministra Bráf in Záček. Poslanci so podali slično izjavo kakor včeraj mladočehi. Obstrukcije Nemcev v češkem deželnem zboru se ne more nagraditi. Čehi so pripravljani v deželnem zboru z Nemci se pogajati ko se snide in bo konstituiran. Ob polu 6. zvečer so prišli na sejo posl. Pacák, Škárda in Maštálka in nato se je konstatiralo popolno soglasje mladočehov in agrarcev. Jutri popoldne ob 4. bo zopetno posvetovanje barona Bienertha s Čehi.

Praga, 9. septembra. »Nár. listy« zatrjujejo, da je sklicanje češkega dež. zbora sklenjena stvar, pa naj imajo konference kakršenkoli izid. Dne 18. t. m. bo konferenca načelnikov deželnozborskih klubov. Vlada želi, da bi se v tem zasedanju izvršilo samo konstituiranje.

Deželni zbori.

Dunaj, 9. septembra. Vlada namerava sklicati deželne zборе v dveh terminih; en del se jih snide 16. en del pa 20. septembra. Med temi slednjimi je tudi češki deželni zbor.

Ogrska kriza.

Budimpešta, 9. septembra. Prihodnji ministrski svet bo v soboto na Košutovem stanovanju. Čuje se, da se bodo na njem posvetovali o novem planu Wekerlovem, ki se bo predložil cesarju. Plan temelji na uresničenju volilne reforme. Bančno vprašanje naj bi se za sedaj še izločilo.

Budimpešta, 9. septembra. Lukacs je dejal nekemu poročevalcu sledeče: »Koalicija je v zagati in se opriema vsakega sredstva. Vprašanje, pa je, če se bo našlo sredstvo za znamenitje položaja«. Glede bančnega vprašanja je izjavil Lukacs, da bo z l. 1910. moralo biti rešeno iz principijelnih in narodno - gospodarskih razlogov.

Srbija.

Belgrad, 9. septembra. »Zvon« poroča, da hoče princa Jurij spet nazaj dobiti čast in pravice prestolonaslednika. Govoril je v tem smislu že z ministroma Pašićem in Protićem. V ta namen bi bilo treba sklicati skupščino. Vsled te akcije princa

Jurija je bilo danes posvetovanje ministrov.

Grška.

Kodanj, 9. septembra. Iz kodanjskih dvornih krogov odločno demontirajo vest, da misli grški kralj odstopiti in se vrniti na Dansko.

Perzija.

Teheran, 9. septembra. Bivši šah Mohamed Ali je danes popoldne odpotoval na Rusko.

Maroko.

Melila, 9. septembra. General Marina je začel mirovna pogajanja. Nekatera plemena so se že pokorila in obljubila odložiti orožje.

Madrid, 9. septembra. Nevolja in škrb radi vojne v Maroku narasčata. Se vedno ni nobenih poročil o kakih važnejših uspehih španskega vojaštva v Maroku. Vojna je pogotnila že velikanske svote denarja.

„Velezdajniški“ proces v Zagrebu.

Po daljšem večdnevem odmoru se je včeraj zopet nadaljevala razprava proti srbskim »velezdajniškom«. Galerija je bila polna občinstva, ker je jel govoriti državni pravdnik Milan Accurti.

V uvodu svojega govora je naglašal, da je ves material razdelil na dve glavne točke in sicer 1. ali je na razpravi bil dognan zločin velezdajne in 2. kdo je kriv tega objektivno dognanega hudodelstva velezdajne? Na to je povdarjal, da zakon označuje že pripravljalna dela za zločin velezdajne.

Velezdajna je najhujše hudodelstvo, ker je naperjeno proti življenju in obstanku države. Hudodelstvo velezdajne se ima smatrati kot izvršeno, ako je nakana dobila že zunanji izraz, ako se tudi ni posrečila. Zakon ne navaja taksativno vseh pripravljajnih del, marveč navaja samo zglede, ki so na prvi pogled povsem nedolžni, ali so lahko v zvezi z zločinom. Kdor trobi, še ni zagrešil nobenega zločina, kdor pa trobi v svrhu, da dá znamenje k upor, ta je zakrivil hudodelstvo.

Prav tako je tudi s srbskimi grbi, s srbskimi zastavami in pesmi. Samo na sebi to še ni velezdajna, toda ako se to uporablja kot sredstvo v dosego velezdajniških svrh, nastane iz tega zločin velezdajne.

Obtoženci sicer priznavajo nekatera dejstva, odločno pa zanikajo, da bi ta dejstva imela obiležje velezdajne. Ta po obtožencih priznana dejstva so: širjenje srbskega imena, propagiranje narodnega edinstva s Srbi v kraljevini, širjenje srbske zastave itd. Druga dejstva obtoženci najodločneje zanikajo in ta so: populariziranje kralja Petra kot najboljšega kralja, hvalospevi kraljevini Srbiji kakor da tam teče samo med in mleko in naglašanje, da je treba ujediniti ves srbski narod in če treba tudi s silo. Nadalje obtoženci tudi taje, da bi bila v »Slovenskem Jugu« obstojala revolucionarna organizacija, ki je merila na to, da se Hrvatska in Bosna iztegate iz zveze z avstro-ogrsko monarhijo.

A vse to se da dokazati na podlagi izpovedb zaprišeženih prič. Dokaz za velezdajno je tudi dejstvo, da se je v zadnjem času število zločinov razžaljenja veličanstva med Srbi silno pomnožilo. L. 1907. je bilo samo 12 Srbov ovadenih radi razžaljenja veličanstva, toda to število je leta 1908. poskočilo na 45, letos pa na 145. Obtožb je bilo dvignjenih letos 23. Pri drugih konfesijah je samo 30 do 40 takih ovadov.

Zagovorniki skušajo omalovaževati izpovedbe zaprišeženih prič trdeč o njih, da so podkupljeni ali ne verodostojni. Neutemeljena je trditve, da so ti svedoki pričali iz strankarske in plemenske mržnje, zakaj tudi med temi se nahajajo Srbi. Seveda to so »izdajaleci«, tako pravijo zagovorniki. Da, oni so izdajalci izdajstva domovine, niso pa izdajalci domovine. Srbski listi kakor »Srbo-bran« in »Srbsko Kolo« so priobčevali navduševalne članke o kralju Petru. Za to se ni čuditi, ako je slišati med narodom klice: »Živio kralj Peter«. To hvalisanje sicer ni nevarno za našega vladarja, a vendar se mora subsumirati pod pojem zločina velezdajne, označen v § 58. k. z. List »Srbsko Kolo« je pisal v nekem članku, da vlada v Bosni Svab, pravno pa pripada ta dežela pod Turčijo.

Pri teh besedah je dr. Hinković prikimal z glavo. To je opazil državni pravdnik ter jel kričati: »Ne kimajte, z glavo, dr. Hinković, ker bi jaz sicer moral to smatrati, da hočete tudi vi zagrešiti velezdajno!« Splošno veselost. Dr. Hinković. (smeje se): Kimati z glavo je menda vendar dovoljeno. Ali boste že kimanje z glavo spravili pod paragraf? — Drž. pravdnik bo govoril tri dni.

LISTEK.

Jurčetova ljubezen.

(Konec.)

Jurče je pasel svojo čedo na osovjem robu. Sklenil je bil, da noče ostati pastir, ampak pojde za hlapca, če mogoče k Rožniku, kjer bo skupaj s Tinko. Lahko si bo zaslužil črni sukunjč in kosmat klobuk, za katerega bo zataknil peresa divjega petelina, ki ga je sam ubil z dobro pomerjenim kamnom. Ležal je v grmovju, blizu studenca, kar zasliši stopinje in veselo govorjenje.

Mimo sta prišla Tinka in Peter. Objemala sta se in smejala ter si šepetala na uho. Skrila sta se v gostem lesu, in ko je Jurče stopil nekoliko korakov za njima, je zaslišal, kako se dekle v napol v smehu, napol v jok brani svojega spremljevalca. Nato zasliši vnovič Tinkin plahi glas, in tedaj je v Jurčeka vse zavrelo.

Zavpil je kot medved, iztrgal iz zemlje veliko skalo ter šel z njo po lesu navzdol.

Vdaril je z njo ob deblo in jo zavalil po hribu. Zalomastilo je navzdol, bobnelo in odskakovalo po rebri.

Ko se je vrnil, so se mu bliskale solze v oči; zagnal se je na zemljo

in z glavo tolkel po trdi ruši. Pri Rožnikovih niso marali Jurčeka za hlapca, zato je moral ostati pastir. Vasoval je še vsako noč na lipi, ali na orehah za hišo svoje Tinke.

Tisto noč je bil hud vihar in rdeči bliski so se risali po nebu, in črni oblaki so se vozili z divjim grmenjem po nebu.

Vasovalca Petra in drugih ni bilo nikjer, zato se je Jurče zopet spel na češpljo in potrkal na okno pri dragem dekletu. Odprlo se je, in belu dekliska postava se je nagnila čez zid:

»Peter, ali si ti?«
Jurčku je tolklo silno srce.
»Peter, ali si ti?«
Ravno tedaj je silno zagrmelo, in to je dalo pogum Jurčku. Zato je spregovoril:
»Jaz sem.«
A dekle je dobro slišalo.
»Jur, ti si? Kaj pa delaš? Ali si res znorel?« Zaprla je okno.
Se vso noč je Jurče visel na češplji; obupno se je držal drevesa in bulil nepremično v temne okno, za katerim je spala Tinka. Ko je začelo bledeti nebo, in je rmen pas obrobil vzhodne oblake, se je zaljubljeni vrnil v listje. Nič ni mislil, in samo besede so mu šumele po glavi: »Ali si res znorel.« Zaspal ni, in ko ga je prišel gospodar klicat, ga je našel sedečega na ležišču. Bil je zmešanih oči, in usta so se mu široko režala.

»Jur, kaj pa ti je?«
Ni odgovoril, ampak se je ves stresel, kakor da se je zbudil iz sanj. Stisnil je smeh med zobe in pogledal temno v tla.

Šel je s svojo družino jutranje mu solnco nasproti in potem je ostal vse dopoldne miren in tih na zeleni, in pisani planini. Gledal je v dolino, in zadelo se mu je, da vidi na njivi Rožnikovo Tinko.

Velik, rogat kozel je legel k njemu in Jurče mu je položil roke okoli vratu in začel praviti svojo žalostno storišo o neuslišanih bolečinah. Vse mu je povedal, kako rad je imel lepo deklo, in vse pesmi je naštel ter svoja nočna vasovanja in prepevanje na lipi. Kozel ga je poslušal in pritrjeval z glavo, slednjic je pa vstal in se mu zaletel z rogmi v hrbet. Pastir je vzel palico in začel mlatiti po kozlu in oveah, vsa čeda je zbežala in se gnala skozi les v goščavo. Razkropila se je po rebrih, Jurče pa se je splazil k studencu in v senci jelševnega grma mislil na svojo Tinko.

Pozno na večer se je vrnil brez čede v vas. Ognil se je gospodarja in naskrivaj skočil na hlev, kjer je imei shranjeno svojo pražnjo obleko. Kar je imel najlepší, je del nase, črne hodnične hlače in rjav sukunjč, sa klobuček pa je zataknil peresa divjega petelina. O pozni noči je šel na vas pod okno lepi Tinki in ji vrgel

skozi okno zadnji pozdrav: Veliko, rdeče srce iz leca, vse ozaljšano z zlatimi in plavimi nitmi.

Ko se je prignala čeda brez pastirja v vas, je gospodar klel in iskal vrvi, da pretepe Jurčeka, kadar se odkod pritepe. A ni ga bilo, in že so zvezde rojile in škropile po nebu, ko je gospodar še stal na pragu in klicel:

»Jur, ali ne greš večerjat?« Za hrbtom pa je stiskal vrvi, in napejnale so se mu žile na roki.

Zelo jezen in slabe volje je šel gospodar ležat, in bilo je okoli polnoči, ko zasliši na vasi petje:

Stoji, stoji, mi kamrica, gor in dol je malana.
V kaurici je postelja, postelja je pernata, v postelji leži Tinkica, lepši, kakor rožica.

Gospodar je zaklel, zakaj spoznal je Jurčkov glas.
»Ti plašar! Ti bom že pokazal!«
In drugi dan je bilo jutro blede in megleno. Velika rosa je bila razlita po travi, in od dreves je kapljalo.

Gospodar je šel na hlev, ali Jurčeka zopet ni bilo nikjer. Klicel ga je in tolkel s palico po listju, ako se ni morda potuhnil ter sakopal vteljo. Ker ga ni bilo, je šel na vrt in pretil s hudim glasom:

»Jur, Jur, če se koj ne oglasiš, ti porežem ušesa.«
A namestu pastirčka se je oglašil drug, neizrekljivo začuden in strmeč glas na vasi:
»O-o-oj! Ljudje božji, pridite gledat! Kaj pa je gor na lipi!«
Bilo je zopet vse tiho, nekje je zalajal pes.
»O-o-oj! Ljudje božji, pridite gledat! Obesil se je! Ze visi. Jur, Jur!« Je vpil isti, še bolj strmeči, globoki glas.

Nato so se zaslišali nagli koraki na vasi, in vstal je jok ter plaho javkanje:
»Jegj! Jeej! Križana nebesa!«
Nemudoma je bilo vse pod lipo, kar je moglo na noge. Na najvišjem vrhu, ves v zelenju, je visel za vrat pastir Jurče.

Dolgo časa so vaščani strmeli in niso vedeli, kaj bi storili, a visoko nad njimi se je lahno gugalno trdo zleknelo Jurčevovo truplo, in se kopal v zlatih valih jutranjega solnca, ki se je vtilo čez strehe in drevesa.

Trije kmetje so splezali na lipo in privežali Jurčeka na dolgo vrvi. Tako so ga spustili na zemljo, vsega prazničnega, in njegov posineli obraz se je veselo režal, kakor bi se smejal, široko smejal preplašenim vaščanom.

Prenesli so ga v zapuščeno, napol podrt ulnjak runaj vasi in ga tam položili na pare. S prtom ga niso

Vojaški izgredi.

Iz Begunji pri Cerknici nam pišejo: Vojaški izgredi se niso prigodili samo na Rakeku in v Cerknici, marveč tudi pri nas. Druga leta smo imeli mir, čeprav je tukaj radi strelišča v Bezuljaku od spomladi do jeseni vedno vojaštvo. Letos pa so izgredi na dnevni red, povzročajo jih skoro izključno vojaki 27. pešpolka iz Ljubljane. Vedejo se skrajno izzivajoče, njihov tevtonski duh ne more prenašati naših ljudi, govorniki in vedejo se kakor bi bili oni gospodarji na naši zemlji in ne mi. V Begunjah je ostal po končanem vojaških strelnih vajah pionirski oddelek 27. pehotnega polka, da postavi v red strelišče. Oddelek šteje samo 17 mož pod zapovedništvom poročnika Hageljana. Zapovednik sam je rodom Hrvat, a zagrizen nemec. Dne 5. septembra je prišlo v gostilno g. Sernela okoli 11. ponoči več je pijanih vojakov omenjenega oddelka. Zahtevali so vina. Gostilničar je prepovedal natakarciji jim dati vina, ker je bila že policijska ura in ker so bili že pijani. Ko jim je natakarcija to povedala, je eden takoj zagrabil za stol in mahnil z vso močjo proti njej. Pobil bi jo na tla, ako bi hitro ne zbežala. Od domaćinov sta bila še v gostilni Skrlj vulgo Kotnikov in Anton Strazišar. Oba sta miroljubna, omožena hišna gospodarja. Skrlj je hotel na lep način pijane vojake pomiriti, a skupil jo je za to. Takoj so ga vrgli na tla in začeli biti po njem. Strazišar je zaupal nad njimi, da naj gredo spat in se poberejo iz gostilne. Ko je videl, da ni varen, umaknil se jim je skozi kuhinjo na prosto, hoteti iti domov. Zunaj ga je že čakal vojak z gnojnimi vilami; udaril ga je po obrazu in mu poškodoval oko, da je vse zateklo in ne vidi nič z njim. Na to so se tudi med sabo spopadli. Vile so se dobile vse okrvavljene in na podu v gostilni je bila mlaka krvi. Neki vojak je šel klicat Hageljana. Ko je ta prišel, so jo pijani vojaki že odkurili. Upravljeno trdim, da je vsega tega kriv Hageljan sam. On daje vojakom potu in ne vzdržuje discipline. Ze prej je imelo njegovo moštvo več ne ljubih rabuk, a on se ni zmenil za vse to prav nič. Kolarja Janeza Debeveca so ponoči vojaki napadli. Srečno jim je všel v svojo lastno hišo. Ker mu niso mogli narediti drugega, strli so mu z bajoniti tri šipe. Hageljan je na pritožbo trdil, da njegovi ljudje niso zmožni takih surovosti. Neko nedeljo so štirje teh vojakov psovali domače fante iz Bezuljaka v gostilni g. Obreze z »windische Hunde«. Potegnili so že bajonete. Domači fantje, ki so bili v premoči, so zgrabili za stole in se jeli braniti. Ko so vojaki videli, da bi se jim znalo slabo goditi, so jo takoj odkurili. Ker so jih domači fantje zasledovali, je eden izmed njih izgubil na njivi bajonet s pasom vred. Neka ženska ga je našla in dala vojakom nazaj. Drugo nedeljo so prišli zopet v Bezuljak z mnogo večjo močjo. V gostilni pri Gregorju Urbasu so našli domače fante pri zabavi. Takoj so planili nanje, suvali so jih in metali po tleh. Sedaj so se morali umakniti domaćini. Gostilničar je pri tem največ trpel, ker so mu napravili pri opravi in pohištvu veliko škodo.

Ko je bil Hageljan o tem obveščen, je rekel na pritožbo dobesedno tole: »Sem vesel, da moji fantje napravijo kakšen kraval«. Kljub tolipregnili in lučke mu niso prizgali; njegov klobuk mu je stal na strani, in petelinja peresa so se spreminjala. Zvečer so ga obiskala dekleta in rdeče šopke so prinesle s seboj. Pripele so mu jih, na sukunje, in Tinka je celo jokala, ko mu je zaljšala prsa. Jurček pa je težal miren, tih, in ni ga minila dobra volja.

Zabili so ga v sirovo stesano, ozko hiško, z nageljni na prsih. H grobu ga je spremilo le malo ljudi. Gospodarja ni bilo, pač pa je šla za njim Rožnikova Tinka; še dolgo so potem govorili o njej, da je imela objokane oči.

Smili se mi ubogi pastirček, ampak pomagati mu ne morem. Obesil se je, zakaj res mu ni bilo pomoči.

Sploh pa ni obetal dosti prida. Kakšne nespodobne pesmi je zlagal, in kako je bil zaljubljen! Mar bi bil ostal priden pastir in bi bil pošten hlapec, in jaz bi morda imel priliko, da ga srečno oženim.

Torej zgleđajte se na tem žalostnem eksemplju vsi mladi ljudje, kam pripelje človeka ljubezen. Sklenimo danes trdno, da ne bomo nikdar počeli kaj takega, da ne bomo ljubili ne Tink, ne Tonk, in da ne bomo zlagali pesmi! Tisti pa, ki ste že kdaj storili kaj takega, se poljšajte! Potrkajte se skesano na sreč in recite: Nikdar — nikoli več, nikdar, nikoli več, amen!

Golar.

kim pritožbam je dajal Hageljan moštvo ponoči dovoljenja čez navadno uro popivati. Najhujši razgrajač je njegov sluga. Vojaški kuhar je ljudem sam pravil, da se Hageljana nobeden nič ne boji, ker nobenemu nič ne reče in nobenega ne kaznuje.

V neki gostilni v Begunjah so vojaki videli na mizi nabiralnik za našo šolsko družbo sv. Cirila in Metoda. Prašali so, če je to za »Südmarko«. Ko so izvedeli, da je to za našo družbo, so glasno upli: »Das ist für die windische Bagage!« Ali se ne pravi to z namenom izzivati mirno ljudstvo?

Kaj bi se zgodilo, če bi naši ljudje med Nemci storili kaj takega? Vsako leto pride po končanem vojaških strelnih vajah vojaška komisija cenit storjeno škodo. Od treh častnikov je samo eden razumel slovensko, druga dva pa prav nič. Upla in zmerjala sta kmete, da je bilo grdo. Vprašamo vojaško upravo: Čemu pošiljate med naše ljudi trde Nemce, ki našega jezika ne razumejo? Kaj bi rekli Nemci, ako bi prišel med nje Slovan, nevesč njihovoga jezika? Bogme, bežati bi moral, a naši ljudje se naj dajo še psovati za storjeno škodo, ki se itak nikdar ne poravnava popolnoma. Mi odločno zahtevamo, da naj bode v bodoče cenilna komisija sestavljena tako, da bodo nje člani večji našega jezika, da bodo razumeli pritožbe našega kmeta. Neki posestnik je cenil škodo storjeno od topničarskih krogelj, na 25 K, a ponujali so mu samo 5 K, ker ni bil s tem zadovoljen — ni dobil nič. Drugemu je bila cenjena škoda na travniku 50 K, tretjemu 30 K, toda dobila tudi nista nič! Pri nekem velikem posestniku je bilo nastanjenih blizu 200 vojakov 47. pehotnega polka. Dan pred odhodom so zahtevali od njega pismenega potrdila, da mu ni vojaštvo napravilo nobene škode. Po izročenem potrdilu so mu ponoči na dan odhoda pokradli mnogo najlepšega sadja, potepali travo, polomili veje in ponesražili vse okoli hiše. Tako postopa pri nas vojaštvo. Za plačilo smo zmerjani, psovani, nadlegovani — in celo tepeni. Po pašnikih bo sedaj zrla živina svinčene krogle. Kmet naj na vse to molči in trpi! Ali bo tudi davkarija rekla: kmet molči in ne plačaj? Sklepamo s presrečno željo: takšnega vojaštva varuj nas Bog!

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 19. septembra.

+ Zaupni shod narodno - napredne stranke na Goriškem. Goriška narodno - napredna stranka je imela večeraj v »Trgovskem Domu« v Gorici shod svojih zaupnikov. Shoda, ki ga je otvoril predsednik izvrševalnega odbora Andrej Gabršček z daljšim nagovorom, se je udeležilo 250 zaupnikov. Za predsednika je bil izvoljen dr. Treco, za podpredsednika pa dr. poslanec Alojzij Strekelj in župan Furlani. O političnem položaju je obširno poročal Andrej Gabršček. Poročilo se je odobrilo. Na to je predlagal dr. Puc: 1. naj se izreče »Slovenskemu klubu« zaupnica in 2. da se proglase za kandidatke narodno - napredne stranke za volitve v splošni skupini, ki bodo 26. t. m., Alojzij Strekelj, dr. poslanec, dr. Alojzij Franko, odvetnik, in Anton Križnič, župan v Kanalu. Oba predloga sta bila soglasno sprejeta. Zaupniki so tudi odobrili nasvet, naj bi se pri izbiri kandidatov v kmetiski skupini vzela v poštev kot kandidata Andrej Vrtovec iz Tolmina in Peter Medvešek od Sv. Križa. Pripominjamo, da so bili kandidati v splošni skupini postavljeni v sporazumu z napredno kmetisko stranko.

+ Strahovlada Slomškarije. Značajno in zavedno učiteljstvo nikakor neče pristopiti Slomškariji, zato hočejo ta svoj neuspeh Slomškariji s sleparstvom, zvijačo in s silo poravnati. Ako govoriš z Jegličem ali kako drugo tako korifejo, ti ve povedati, koliko se jih je že pri njem oglasilo, da hočejo pristopiti. Kmalu boš sam, ako tudi ti ne boš pristopil k njim. Celotna imena najbolj značajnih učiteljev ti navajajo, da so »baje« tudi že oni prestopili. S tem te hočejo preslepiti, da bi tudi ti prestopil. Ako govoriš s kom o kaki službi, ti poštenjaki takoj pripovedujejo, da je za to in ono službo že določeno t in ta Slomškar. Pač bi se dalo pomagati, da bi jo ti dobil, ako se oglasiš, da pristopiš Slomškariji. Jaklič kar pisari in podeljuje službe za naprej. Ako pa kedo trdi, da je tako početje strahovlada, takoj se »Slovenec« oglasi in zatrjuje, da je za učiteljstvo nastopila doba pravičnosti, da so klerikali poštena in pravična stranka. Kdo se ne smeje?! Vsako imenovanje hočejo izkoristiti v svoje umazane namene, kako bi več učiteljev zapeljali, da bi postali neznačajnejši. Poglejmo zadnja imenovanja v Ljubljani. Pred letom je bila razpisana učiteljska služba pri Salezi-

jancih. Oglasil se je tudi nadučitelj Pirc iz Borovnice. Bil je najstarejši in najbolj kvalifikovan prosilec. Na Jakličev ukaz je moral službo dobiti mlajši in baje najslabeje kvalifikovan Labernik, akoravno je bila služba Pircu, kakor je sam trdil, za trdno objubljena. Takoj nato je bila zopet razpisana služba na drugi mestni šoli. Po krivdi liberalnega učiteljskega zastopnika je bil pri mestnem šolskem svetu predlagan prvi Slomškar, a drugi Pirc. G. okr. nadzornik in Režek sta zatrjevala, da sta zato glasovala za Sadarja, ker je tudi dobro kvalifikovan in ker ima toliko otrok za šolo, da je zelo nujno, da pride v Ljubljano. Tudi je že prej večkrat prosil. Pirc pa lahko počaka in mu je zagotovljeno, da pridohtje službo gotovo dobi. Gospod Režek je svoje glasovanje tudi s tem opravičeval, da je Pircu s tem, da je na drugem mestu, koristil, ker imenovan bi bil tako Sadar, a proti Pircu bi bili morali kaj iznajti, da bi ga bili mogli prezreti in to bi mu še potem lahko škodovalo. Razpisana je bila zopet učiteljska služba na drugi mestni šoli. Prosilec je bilo malo in sami mladi razum Pirea. Služba mu je bila na vsak način zagotovljena. Vendar je pa Pirc bil toliko neznačajen, da je za to, da službo bolj gotovo dobi, prestopil v klerikalni tabor. Postal je Slomškar in bil celo s cekarjem in marelo na Brezjah. Taki značajni (!) naj potem vzgujejo mladino v značajne može. Gustel, kje je tvoja možatost in tvoj ponos! Ali veš, kako se taka individua imenujejo, ki se prodajajo. Opravičuješ sicer svoje postopanje s tem, da moraš klerikalcem biti hvaležen. Vprašam te zakaj. Imenovan si bil, ker si zaslužil in ker te tudi klerikali niso mogli več prezirati. Liberalci ti niso nasprotovali, akoravno si postal uskok. Da si pa šel celo na Brezje k Slomškovi zvezi, s tem si pa pokazal, da si postal popolnoma brez značaja in da v očeh poštenih učiteljev ne šteješ nič. Postal si vreden družbe Smerdelovcev. Ali si upaš še pogledati značajnim učiteljem v obraz! Sramota.

+ Kje si baron Schönberger? Ne pripisujemo temu gospodu kakega prijateljskega čuta do nas kočevskih Slovencev, vendar moramo javnosti priznati, da je on še edini mož na Kočevskem, ki vsaj deloma izvršuje dokaj nepristransko svoje dolžnosti kot načelnik politične oblasti. Po napadu na tajnika kočevske posojilnice ter po razbojniškem vplomu v slovenske trgovine je baron Schönberger poskrbel za precej dober red v mestu. Sedaj je pa na dopustu — in glejte, že se kaže vsepovsod nemška zagrizenost njegovih namestnikov: Friedla, Gozzanija i. dr. Orožništvo, ki je prej dobro vršilo svojo nalogo, postalo je neumevno in skrajno popustljivo napram pijani kočevski drhali. Vkljub največjim prestopkom, se nikdar ne čuje o kaki kazni, dasi orožništvo vse dobro vidi in sliši. Da, prišlo je tako daleč, da se Kočevarji iz orožništva naravnost norčujejo. To sredo ponoči je dr. Golfv solicator Verderber z urinom ponesražil nanovo, krasno prepleskano hišo kočevske posojilnice. Opazujoča orožnika sta ga edinole opozorila na nedostojnost, Verderber pa ju je precej časa tako neumiljeno vlek, da sta se morala ona dva odstraniti, mesto da bi ga aretovala zaradi zasmehovanja ter zoperstavljanja. Ali je kaj takega še kje mogoče, kakor na Kočevskem? Gotovo ima orožništvo za časa Schönbergerjeve odsotnosti nalog, kolikor mogoče malo, akoravno tudi svojemu ugledu v kvar, postopati napram kočevskim malopridnežem. In zato kličemo: Kje si gospod glavar!

+ Kočevske Slovence čakajo hudi dnevi. Tako vsaj Kočevarji sami pravijo in ti gotovo dobro vedo, kaj ji njihova mladež pripravila za dneve 11., 12. in 13. t. m. V teh dneh namreč praznujejo Karniolci neko slavnost, na katero pričakujejo mnogoštevilne vdeležbe raznih nemških dijaških korporacij. Sicer tudi, ako bi Kočevarji sami ne priznavali, da bode v teh dneh huda predla Slovenecem v Kočevju, smo mi sami prepričani, da bode i osebn i premoženjska varnost Slovencev v teh dneh mnogo trpela. Že samo tukajšnje dijaštvo pod znamenitim vodstvom notarja Karnitsehna ter advokata Golfa je zmožno največjih lopovstev. Vsa slovenska javnost pa dovolj pozna podivjanost »buršev« po drugih slovenskih krajih. Spričo slabe mestne policije ter nezadostnega števila orožnikov je skoro gotovo, da bodo dnevi 11., 12. in 13. t. m. usodepolni za kočevske Slovence. Pravočasno torej opozarjamo glavarstvo ter deželno vlado, naj poskrbita, da se v omenjenih dneh red in mir v Kočevju ne bosta kalila.

+ Kako je s šulferajnsko šolo v Rodnah pri Ormožju? G. p. Bernard Polak popravlja v »Slovenec«, da ni res, da je nameraval nemški vi-teški red prodati »Schulverein« stavišče za šolo v Rodnah. Ta izjava je razveselila vse rodoljube in ji tu-

di verujejo. S tem pa je tudi dokazano, da se je pokojni črnomaljski župnik Peharc pogajal s »Schulvereinom« brez vednosti predstojništva nemškega viteškega reda. Da se prodaja ni izvršila, preprečila je le nagla smrt omenjenega župnika. Šulferajnska šola v Rodnah je še vedno v podrtji, ki nasprotuje vsem zdravstvenim predpisom. Sploh obstoji šola popolnoma protizakonito, za kar se imajo Kočevarji zahvaliti svojemu komisarju Liningerju pri črnomaljskem okrajnem glavarstvu. Šola je namreč podružnična šulferajnske šole v Mavelru, a privatne šole nimajo pravice, ustanavljati ekskurendnih šol. »Schulverein« je svoječasnoprošil, naj se mu dovoli taka šola v Rodnah le za zimsko dobo (zur Zeit der rauhen Witterung), a dasi niti zato po postavnih določilih ni mogel dobiti dovoljenja, vendar je bil pouk do poletja, ter se jeseni zopet začne. Toda naj ima »Schulverein« še toliko zaščitnikov pri politični oblasti in dež. šol. svetu, morala bi ta šola poginiti zaradi pomanjkanja — otrok, ako bi ne bili nekateri slovenski posestniki v Talijem vrhu tako trmasti, da ne marajo slovenske šole v Rodnah, temuč jo hočejo imeti v nizini. Ako se jim to posreči, se je bati, da bodo Slovenci v Rodnah rajši pošiljali svoje otroke v hirajočo šulferajnsko šolo, kakor pa v nizavo.

+ Napačna taktika. Kakor znano, sta okr. šolski nadzornik Peerz in dr. Eger dosegla, da otvori Schulverein jeseni v Brčičah semiške župnije svojo šolo za večinomna slovenske otroke. Semiški dekan g. Erzar, ki je tudi član okrajnega šol. sveta, je v nekem dopisu v »Slovenec« priznal to dejstvo ter se postavil na dokaj narodno stališče, toda obemem je izjavil, da bo dotične kraje (Blatnik, Brezje, Sele in Gaber) najbolje izločiti iz semiške občine, ter jih prikljopiti sosedni kočevski župniji. To bi bila napačna taktika. Reklo bi se odsekati prst, ker se je začel gnójiti. Cerkvene in šolske oblasti v Semiču morajo temuč delati na to, da slovenski otroci iz omenjenih krajev ostanejo še nadalje zvesti svoji župni šoli v Semiču.

— Ob napadu na družbo sv. Cirila in Metoda v šentpeterski cerkvi v Ljubljani dne 5. kimovca t. l. danuje vrli napadeni šentpeterčan 4 K pod geslom:

Petrič in Pavlič, Pavlič in Petrič! Vajin nedeljski ropot in vihar — v istini zloben le vetrič — družbe pač streči ne more nikdar; veča in vzbuja nam zanj le žar. Pavlič in Petrič, zatorej: Nazdar!

— 200 × 1000! Za Ciril-Metodov obrambeni sklad so se zopet priglasili naslednji: 353. Seidl Ferd., profesor v Gorici; 354. »Sloga«, orkester v Kranju; 355. Sturm I., inženir v Ljubljani; 356. dr. V. Kac, zdravnik v Mariboru; 357. Podružnica družbe sv. Cirila in Metoda v Konjicah; 358. obitelj S. v B. po g. Josipu Fabiču v Gorici; 359. Jerkič Anton, fotograf v Trstu in Gorici. — Živeli brambovci Ciril in Metoda!

— Družba sv. Cirila in Metoda pozivlja onega gostilničarja, ki pogreša nabiralnik, naj se nemudoma in zanesljivo oglasi v najkrajšem času v pisarni družbe (Narodni dom); od kedaj pogreša tisti nabiralnik? Važno bi bilo, ako bi se zamaglo izslediti onega poštenjaka, ki družbine nabiralnike krađe, jih razbije in vrže v Narodnem domu v kot, kate-rega se sramujemo imenovati.

— III. shod narodno - radikalnega dijaštva, ki se bo vršil od 16. do 19. septembra v Ljubljani, obeta postati velika manifestacija, ki bo tako glede števila slovenskih udeležencev, glede vsebine in važnosti razprav na shodu, kakor tudi glede udeležbe slovenskega dijaštva in pozornosti s strani ljubljanskega naprednega občinstva paraliziral klaverni klerikalni shod v »Unionu«. Napredna Ljubljana bo gotovo pokazala, da ona simpatizira z naprednim dijaštvom in da klerikalne prireditve v nji ne bodo nikdar uživale nobenih simpatij. Za notranji uspeh shoda skrbi eksekutiva narodno - radikalnega dijaštva sama; da pa se zasi-gura shodu tudi zunanji uspeh, se je osnoval iz narodno - radikalnih akademikov in narodno - radikalnih starejših poseben odbor, ki bo imel pred vsem na skrbi sprejem zunanjih gostov in prireditve, ki ne spadajo strogo v okvir shoda. Pripravljalni odbor je že začel s svojim delom in je nekaj najvažnejših stvari že izvršil. Svoj sedež ima v sobi »Prosveta« v »Mestnem domu«, za kar je »Prosveta« dala svoje prijazno dovoljenje.

— III. shod narodno-radikalnega dijaštva se vrši v dneh od 16. do 19. septembra v Ljubljani. Kdor se hoče shoda udeležiti in reflektira na brezplačno prenočišče in na druge olajšave, naj se pravočasno oglasi. Tovaršje pozivljamo, da pridejo s trakovi svojih akademskih društev. Natančnejši spored jutri. Vsa pisma naj se naslovijo na: Pripravljalni odbor za III. shod nar. radikalnega

dijaštva v Ljubljani, Mestni dom, »Prosveta«.

— Češki izlet v Ljubljano in skrbi praške policije. Kakor hitro je praška policija zvedela, da pojdejo češki dijaki v impozantnem številu v Ljubljano na III. shod narodno - radikalnega dijaštva in da bodo v Ljubljani celo — na obletnico 20. septembra, so bili kar vsi zmešani, od prvega do zadnjega. Nobena razbojniška historija jih ni začela toliko zanimati in skrbeti kakor ravno češki izlet. Strašno radi bi gospodje imeli, da bi Čehi svoj izlet preložili. Seveda ne bo s tem nič, pa naj policija dobi sive lase samih skrbi. S svojo neumestno modrostjo je policija napravila le to, da se češko dijaštvo za izlet še bolj zanima in da se še bolj množijo prijave. Do danes je definitivno pri-glašanih že nad 80 akademikov, in še vedno se pri-glašajo. Tako velikega dijaškega izleta še ni bilo k nam s Češkega, kakor bo ta. Praški policiji iskreno gratuliramo k blamaži.

— Vseučiliški odsek dunajskega dijaštva prosi vse tiste, ki so naročili večje število brošur »Slovenska visoka šola«, da blagovoljivo karmoke kmalu poravnati svoje račune. — Mirko Černič, cand. med., Hrušica na Gorenjskem.

— Nova dijaška kuhinja v Ljubljani. Začetkom novega šolskega leta se otvori v prostorih vojaškega prekrbovališča (začasno), kjer je imel stati novi hotel, dijaška kuhinja. Svoječas so vsi dijaki pohajali v takozvano Jeranovo dijaško in ljudsko kuhinjo. Kosovka pa je spravila s svojim vzornim gospodarstvom ta zavod ob ves kredit, tako, da so dijaki splošno trdili, da se kuha v tej kuhinji bolj za prešiče, kot za dijake. Zadnji čas pa se je zanesla v dijaško kuhinjo po dr. Lampetu še politika. Klerikali so združeni z Nemei nastopili proti naprednjakom v odboru in jih čisto izrinili. Sedaj stoji nemško-klerikalno vodstvo te sicer važne institucije pod vodstvom najbolj zagriženega klerikalnega kateheta Pečjaka, o katerem trdijo dijaki, da deli dijakom dobroto in kruh po višini klerikalnega prepričanja. Razmere so postale zadnje leto za našo srednješolsko mladino naravnost neznesne in kdor ni klerikalce, za tega se pripravljaja — stradanje! Novo dijaško kuhinjo otvori »Izobraževalno in vzgojevalno društvo Domovina« in v njem bode dobival hrano vsak dijak, ki bi bil sicer iz potrebe in pomanjkanja lačen. Vzdrževali pa bodo zavod naprednjaki, ki vedo, kako potrebna je za naše dijaštvo dobra kuhinja in kako nujno je rešiti mladino klerikalnega suženjstva.

— Vzgojevalno in naobraževalno društvo »Domovina«. Nekako to, kar je za slovenske deklice »Mladik«, naj bo za slov. srednješolske »Domovina«. Potreben je internat, vzgledno urejen in za sedanji čas primeren. Se bolj nujna pa je ustanovitev dijaške kuhinje. Sramotno je za nas, če pustimo še nadalje, da je odvden naš srednješolec od drobtin, ki padajo z nunske ali frančiškanske mize, nečuvten škandal za nas je, če trpimo, da se naša mladina vzgaja ob sruženju lemenatarskih čevljev. Naš srednješolec pa je tudi revež, če oboli. Bolniško oskrbo moramo tudi za našega siromašnega srednješolske preskrbeti. Veliko se da napraviti zanj tudi z darili v oblekah, knjigah itd. Treba je le celo vzgojevalno akcijo sistematično urediti in osredotočiti. Društvo »Domovina« hoče delovati za temi cilji, dolžnost vse napredne javnosti pa je, da se zglati za člane. Če je bilo kedaj kako društvo potrebno, je »Domovina« najizdatnejše podpore vredna. Priglasje sprejema pripravljalni odbor, ozir. njegov predsednik dr. Karel Triller in tajnik Adolf Ribnikar.

— Ustanovni občni zbor »Domovine« se vrši v ponedeljek, dne 13. t. m. ob 8. zvečer v hotelu »Tivoli«. Vsi prijatelji srednješolske mladine se pozivljajo, da se zglati za to novo društvo in pridejo na njegov vevlažen ustanovni občni zbor.

— K vprašanju o spomeniku septembrskim žrtvam. Izvedel sem, da je k prvi konkurenci eden slovenskih umetnikov vpsal osutek, na katerem sta v celotni figuri vpo-dobljena septembarska mučenika in na Peruzzijevem osnutku vidim njun reliefovan portret. Jaz pa menim, da postavlja slovenski narod spomenik dejstvu, da sta 20. septembra 1908 bila brez povoda ustreljena dva Slovence, dejstvu, da je brez povoda tekla slovenska kri in da z bodočim spomenikom manifestira svoje istino žalovanje nad krvoprelitjem. Po mojem torej bodi bodoči spomenik zgolj viden in trajen izraz narodne boli, zasnovan torej čisto na splošno brez vsakršnih portretnih faksimilov padlih žrtev. Saj ni bistveno, kdo je padel, bistvo spomeniku je dejstvo, da je po nedolžnem tekla slovenska kri. Zdi se mi, da je to stališče edino pravo. Vrhu tega pa daje to pojmovanje o bistvenem značaju spomenika možnost, da se ustvari nekaj preproste, pa v resnici umetniško lepega. Denarje je

malo, zato treba opuščati vse, kar je nebitveno, pa drago, da se more v tem krepkejših potezah vpodobiti bistvo.

Sokol I. priredi prihodnjo soboto 11. t. m. ob 8. zvečer v Hafnerjevi pivnici (Sv. Petra cesta) predavanje. Poročal bo br. Vidmar o mednarodni tekmi v Luksemburgu in o potovanju iz Ljubljane v Monako - Strassburg - Pariz - Curih. Vstop prost. Vabimo prijatelje sokolske stvari.

Sokol I. priredi v nedeljo, dne 12. t. m. pešizlet čez Poljane, Štepanjo vas, Dobrunje v Vevče, kjer bo kratak odmor, od tam pa čez D. M. v Polju v Moste, kjer se udeležijo veselice družbe sv. Cirila in Metoda na Predovičevem selu. Zbirališče v društveni sobi, Hirska ulica št. 22 ob 1. popoldne, odhod točno ob pol 2. Ker je to zadnji letošnji izlet v kroju, prosijo odbor, da se ga člani v največjem številu udeležijo. Prijatelji društva dobrodošli. Na zdar!

»Prosveta,« akad. fer. društvo v Ljubljani, naznanja, da se je na zadnjem obnem zboru voljeni odbor konstituiral sledeče: predsednik: iur. Radov. Krivic; podpredsednik: iur. Ivan Zorman; tajnik: iur. Gilbert Zupančič; blagajnik: phil. Fran Vrhovnik; knjižničar: iur. Janko Vrančič; namestnik: iur. Viljem Krejčič in vet. Janko Vizjak; preglednik: iur. Albin Pleško in iur. Fran Trampuž.

Slovenske abiturijente in akademike opozarjamo, da vlagajo prošnje za polovično vožnjo pri ravnateljstvu državnih železnic v slovenskem jeziku.

Hotelska delniška družba »Triglav.« Vlada je odobrila pravila hotelske delniške družbe »Triglav.« Ustanovni občni zbor se skljuje v kratkem.

Podružnica družbe sv. Cirila in Metoda v Mostah se zahvaljuje »Slovenčevemu« uredništvu za reklamo v št. 204, na laži njegovega dopisnika pa družba ne odgovarja.

Na Predovičev Selo! Dne 12. septembra 1909 priredi družba sv. Cirila in Metoda v Mostah na prostori gosp. Predoviča na Selu veliko vrtno veselico. Začetek ob 3. popoldne. Ker je čisti dobiček namenjen naši sokolski družbi, se prosijo občinstvo, da poseti veselico v obilnem številu.

K poročilu o sokolskih slavnostih v Trzinu in na Viču pripominjamo, da se je obeh slavnosti udeležil tudi krepko se razvijajoči »Sokol« iz St. Vida pri Ljubljani.

Sokolska prireditelja v Kamniku. Piše nam odlični Sokol (odgovornost seveda prepuščamo piscu): Preteklo nedeljo se je vršila tukaj manjša, tiha sokolska slavnost z javno telovadbo, o kateri pa naj javno in glasno govorimo! Besede prihajajo od odkritorske strani, želijo prirejalcem dobro in nečesto žaliti. O telovadbi ne dajemo strokovne ocene tukaj, izvršila se je dobro, izvedba na drogu in bradlji kamniške vrste je bila primerna, telovadci so se potrudili in videti je bilo, da se vežba vrsta vztrajno, žal! da samo ena vrsta. Vaje ljubljanske vrste (Sokol I.) na orodjih so bile vrhunske, svig, koleb in tečnost, priprostost in vratolomnost so se spajale v harmonično celoto estetične lepote in dovršenosti. Kamnik naj bi tu videl plodove trdega sokolskega dela po telesni strani. Proste vaje brez godbe naj enkrat za vselej izginejo iz mestnih sokolskih društev. Sploh niso proste vaje toliko ugajale, kakor orodna telovadba, izvedba posameznih gibov ni bila nikakor na višini srednje mere. Sicer pa vemo predobro, da so pri večini naših društev proste vaje in konj boleča rana. Toda nekaj drugega je še, kar moram omeniti. Zakaj se je vršila ta slavnost? Vsak odbor in vsak vadiateljski zbor se mora, predno se napravi prve korake, to vprašati. In imeti pred očmi samo in edino gnotne smotre, dvigniti društveno blagajno za nekaj kron, bratje iz Kamnika, to je gotovo preozko in prenizko stališče. Javne telovadbe imajo idealno ozadje: osobito hočejo pokazati članom netelovadcem račun svojega dela, prisiliti gledajoče občinstvo k simpatijam do Sokolstva, v gledajoči mladini pa položiti v globino duše one nežne vlakne, ki se razvijajo v korenine in silo ljubezni k naši organizaciji. In kje je ostala gledajoča mladina! Pustite otročiče k meni, ne postavljajte ji leše 40 v, to naj bo geslo naših prirediteljev. In nadalje smo kravvo pogrešali sokolskega naraščaja. Dokler nimate tega, toliko časa stoji društvo v zraku, vsaka sapa ga lahko odnese. Iz naraščaja dopolnjujete sokolske vrste. Presenetila nas je skromna udeležba kamniških rodbin. Nismo enostranski, poznamo malomestne odnose ondodnih rodbin, toda tam, kjer skupno služimo vzvišenim narodnim svrham, se najdemo vsi in odložimo malomestnost rodbinskega samoljublja. Gotovo so torej tozadevni grehi zunaj društva, vendar so tudi znotraj društva. Če bo društvo z delom

duševne, npravstvene in telesne vzgoje storilo svojo dolžnost, meščanstvo se nakloni k vam z vso ljubeznijo. Iščite opore doma, to izsilite z delom, to je zakon narave. Komodnost rodi gnobilno in razpad in vse jeremijade na klerikalizem so zastoj. Gotovo je to vaš velik nasprotnik, toda tega se zmaga edino z ljubeznijo k natančni vršitvi društvene naloge. Zapaziti smo tudi nezdrave odnose med odborniki, krivdo neuspehov se rine iz osebe na osebo. Bratje ozdravite sami sebe, povejte si pri sejah in na obnem zboru odkrito bratsko besedo dobri stvari in prid, volite v odbor ljudi neumornega dela, dobre organizatorje in postanete veliki!

Včeraj je umrl v Radovljici posestnik in bivši restavratorec gospod Eg. Hirschman v starosti 68 let. Pokojnik je bil vedno odkritega naprednega značaja. Ljubljancem je bil dobro znan kot mnogoletni restavratorec pri avstrijskem carju na Sv. Petra cesti. N. v. m. p!

V hudi stiski pod Golico. Zadnji četrtek je bil na Golici zapadel peden debel sneg, ki je ležal skoro tri dni in je segal nekako do 1400 metrov nad morskovo višino. Iz Kopsarjeve hiše se je videlo, kako je hišnik Kadilnikove kočice začel okrog devetih popoldne po najkrajšem poti drčati v dolino. Eno uro kasneje pa se je pojavila pod vrhom na razpotju, ki vodi navzdol proti nemški koči, velika temna lisa. S kukulom se je dognalo, da je lisa na snegu 17 volov, ki ne morejo naprej, ker jim pot zapira silna strmina, proti nemški koči pa voli očividno niso hoteli iti. Pastarica občine Planina pod Golico se je bila namreč nekoliko zamotila v staji, takrat pa so jo voli ubrali kar naravnost po strmini navzgor po gazi, ki jo je bil naredil hišnik Kadilnikove kočice. Ko se pri stiku nemške poti prične še hujska strmina, se je žival ustavila, ker ni mogla naprej, nazaj pa tudi ne, ker bi vsak tak poskus žalostno ponesrečil. Pastarica jih je skušala odgnati na pot proti nemški koči, toda žival je ni hotela ubogati in je trdovratno silila pod strmino. Ozirala se je tudi nazaj, toda to bi bila gotova nezgoda za vse, ki bi se spustili navzdol. Pastarica je v silni stiski začela klicati na pomoč. Na Planini so jo kmalu opazili in odpravilo se je nekaj vlašcanov, da preprečijo gotovo nezgodo. Najprej so zapeljali na zložno nemško pot vola vodnika, za njim so pognali nekaj tovarišev, nato pa je pristojevalno sledila ostala družba. Šele pri nemški koči so bili iz nevarnosti in pastarica si je globoko oddahnila, ker je srečno odvrnila pretečo škodo in nevarnost.

Cisti dobiček veselice ženske podružnice družbe sv. Cirila in Metoda v Novem mestu znaša okoli 740 K. Zivela novomeška podružnica.

St. Vid - Grobelno. Narodna igra »Divji lovec« se na splošno zahtevno ponovi dne 12. septembra. Vrši se v novi šoli v St. Vidu ob 3. popoldne. Po igri prosta zabava in ples.

Iz Krškega. Dne 4. t. m. se je vpisala v zadržni register c. kr. okrajne sodnije v Novem mestu zadruga »Prva vinorejska zadruga v Krškem«. Zadruga ima namen svojim članom zboljšati dohodke iz vinorejske s pomočjo skupnega poslovanja. Zadruga doseže svoj namen s tem: a) da nakupuje za svoje člane vse potrebščine za pridelovanje vina in za kletarstvo; b) da prodaja vino svojih zadržnikov, ali pa da vino svojih zadržnikov kupuje in prodaja za svoj račun; c) da daje predloge na vino, ki se je sprejelo od članov v zadržni kleti; d) da porablja vsa zakonito dopuščena sredstva, ki služijo v povzdigo vinarstva in kletarstva. Zadruga je član »Zveze slov. zadrug v Ljubljani«. Svoje poslovanje prične takoj.

V Cerknici snuje se telovadno društvo »Sokol«. Na sestanku, dne 7. t. m., kojega se je udeležilo lepo število bodočih Sokolov — posebno Menešičji so se izkazali — so se spopolnila od S. S. Z. vposlana vzorna pravila in se izvolil pripravljalni odbor. Pravila so se vposlala v odobrenje in bo v kratkem ustanovni občni zbor. Le pogumno naprej! Na zdar!

V nedeljo vsi v Hrastnik! Ni dolgo tega, kar se je v Hrastniku osnoval »Sokol«, sicer še ne kot samostojno društvo, temveč le kot podružnica Zagorskega »Sokola«. V kratkem času svojega obstanka je pokazal toliko življenske sile, da po pravici upamo in iskreno želimo, da se spremeni prav kmalu v samostojno društvo, ki bo še uspešneje moglo delovati, kot dosedanja podružnica. In narodnega dela je v Hrastniku prav kravvo treba. Naši rudarji nimajo večinoma prav nobene narodne zavednosti; svoje otroke pošiljajo v »schulvereinsko« šolo, kjer se jim zamori vsako slovensko čutenje in se vzgoje za strastne nemškarje. V Hrastniku sicer ni prav nobenega Nemca, vse, kar tam vodi nemško politiko, je zloglasnega »Hans Woschnagovega« kova. In vendar bi ti ljudje radi iz Hrastnika napravili nemškarstvo gnezdo, kjer bi nemo-

teno lahko rjuli svojo »Wacht am Rhein« in izzivali s frankfurtskimi zastavami. Hrastničanje so doslej v svojem protinemškem boju bili skoro čisto zapušteni od vsega slovenskega sveta; malokdo se jih je spomnil, malokdo jim je prišel pomagat. Če pojde tako naprej bodo slednjič omagali in prepozno bo potem žalovanje. Da vzbudi narodni ponos, da okrepi narodno zavest, da pridobi novih borilcev in da pokaže svoje dosedanje delo, je hrastniški »Sokol« sklenil prirediti dne 12. t. m. popoldne javno telovadbo in veselico. Hrastniškimi »Nemcem« seveda vesti ni dala miru in prirediteli hočejo na isti dan svoj »Trutzfest« in nas blamirati, češ poglejte koliko je nas, in kako je malo vas! Njihova nakana se ne sme posrečiti za nobeno ceno! Slovenci in osobito bratje »Sokol« morajo prihiti v nedeljo v Hrastnik v tako jmpozantnem številu, da bo nemška blamaža sijajna! Hrastniški Sokoli smejo z vso pravico pričakovati, da jih v nedeljo obiščete; pokazite jim, da znate ceniti njihovo delo in izkažite jim s svojim prihodom simpatije, utrdite hrastniške Slovence v njihovem boju proti prevzetnemu nasprotniku! V nedeljo vsi v Hrastnik!

Umrla je v Celju po daljšem bolehanju v sredo, dne 8. septembra t. l. gospa M. Miklavčeva, 59 let stara. — Gospa Miklavčeva, nadučiteljeva vdova, bila je narodna žena ter daleč okrog znana. Pri njej so svoj čas stanovali mnogi slovenski dijaki in akademiki, ki dandanes zavzemajo odlična mesta v naši javnosti. — Materi Miklavčevi prijazen spomin!

Dvoboj radi zadnjih tržaških volitev. Minuli terek se je vršil dvoboj med urednikom »Lavoratora«, Angelom Lanza in urednikom »Giornale d' Italia«, Alojzijem Federzonijem radi preostre polemike, ki je nastala med obema urednikoma po končanih volitvah. Federzoni je bil ranjen na glavi.

Psiček se je pobil. V Trstu je padel z okna majhen psiček. Ljubinka te lepe živalice je takoj telefonično poklicala na pomoč zdravniško postajo, češ, da je neka ženska hipno obolela. Zdravnik je takoj tekel na lice mesta, kjer je našel žensko, ki je masirala svojega psička. Z jokajočim glasom je pripovedovala zdravniku, da se je njen srček skoraj ubil, ko je padel z okna.

Samomor redarja. V Trstu se je ustrelil stražnik Ivan Skočaj, rojen v Koticini pri Materiji. Vzrok nesrečna ljubezen.

Shod slovanskih zdravnikov na Dunaju. Kakor smo že poročali, so imeli slovanski zdravniki v nedeljo, 5. t. m. shod na Dunaju, na katerem so sklenili ustanoviti slovansko zdravniško zvezo. Slovence je na tem shodu zastopal primarij dr. Slajmer iz Ljubljane. Shodu je predsedoval dvorni svetnik in profesor na krakovskem vseučilišču dr. Wiechekiewicz. Po poročilu tajnika pripravljalnega odbora dr. M. Pešine, ki je bilo odobreno, je shod razpravljal o programu slovanske zdravniške zveze, ki ga je sestavil primarij dr. Semerad s Kralj. Vinogradov. Program je bil z malimi spremembami soglasno sprejet. Nato so se vršile volitve. Za predsednika je bil izvoljen dvorni svetnik prof. dr. Wiechekiewicz (Poljak), za podpredsednika dvorni svet. prof. dr. Hlava (Čeh), za tajnika dr. Pešina (Čeh), v odbor pa dr. Ott (Rus), dr. I. Semerad (Čeh), dr. Slajmer (Slovenec), dr. Čačković (Hrvat), dr. Subotić (Srb), dr. Rusev (Bolgar) in dr. A. Vesely (Čeh). Na predlog dr. Pešine se je sklenilo sklicati prvi vseslovanski shod zdravnikov in prirodoslovcev v Moskvi. Prihodnja konferenca slovanske zdravniške zveze ali kakor se oficijelno imenuje »O srednjega zdravniškega komiteja slovanskega« bo meseca maja 1910. v Sofiji ob priliki vseslovanskega kongresa. V to svrhu se pozovejo bolgarski zdravniki, da istočasno prirede kongres bolgarskih zdravnikov in prirodoslovcev. Na predlog dr. Fr. Veselega iz Luhačovic in dr. Zaleskega iz Petrograda se je sklenilo osnovati zvezo slovanskih kopališč in letovišč.

Vseslovanska čebelarstva zveza. Pretekli teden so imeli v Sofiji shod bolgarski čebelarji, ki se ga je vdeležilo tudi mnogo čeških gostov. Na shodu je bil z navdušenjem sprejet predlog, naj se osnuje vseslovanska čebelarstva zveza. Izvoljen je bil poseben odsek, ki bi stopil v stik z drugimi slovanskimi čebelarstvi društvi ter sestavil pravila za vseslovansko čebelarstvo zvezo.

Jablana v cvetju. Z vrta gosp. Karla Turka, tipografa v Šmartnem pod Šmarno goro, smo dobili vejico jablane z lepo razvitim cvetjem. — Iz Mirne na Dolenjskem nam je poslal nadgeometer gosp. Čermak krasnih gozdnih cvetic in jabolčno cvetje, kot znak vedno delujoče narave.

Pozredovanje služeb je »Narodna delavska organizacija« zopet otvorila v polnem obsegu. V prvi vrsti seveda posluje posredovalnica za

člane organizacije same, v drugi vrsti pa tudi za nečlane. Narodno delavstvo in narodne delodajalce opozarjamo na posredovalnico, ki bo vedno storila vse, da zadosti svoji nalogi. Urad N. D. O. se nahaja v Ljubljani, Dunajska cesta št. 6. Uradne ure od 10. do 12. popoldne in od 4. do 8. zvečer.

Revolverski strelji. K večerajšnji naši notici pod tem naslovom nam poročajo: Nekateri izmed družbe pravijo, da so padli trije strelji, eden pa trdi, da jih je bilo oddanih pet. Nekateri pravijo, da so bili strelji oddani s travnika v obližju poleg pristave nahajajoče se zidane šupe, eden pa pravi, da s pristavnega vrta. Da bi se bilo streljalo z vrta, temu nasprotujejo vse dosedanje policijske poizvedbe. Petje, kakor tudi streljanje so čule nekatere v tamošnjih vilah stanujoče stranke, ki so razen enega »tovarnarja vsi Slovenci. Vsi trdijo, da so čuli na cesti glasen prepir in kričanje »auf!« Zadeva je še nejasna in se poizvedbe nadaljujejo.

Pustite ose pri miru! Na Karolinski zemlji so večeraj ob najlepšem vremenu sušili otavo. Pri starših na travniku so se igrali otroci in iztaknili v zemlji velik roj os, katere so začeli objestno dražiti. Toda ose niso bile navajene takih neslanih šal; cela armada se naglo zbere in razvrsti pri izhodu svoje trdnjave. Trenutek kasneje pa se razljučena žival zakropi v svoje nadležne preganjalce in jih požene v sramoten beg. Na otroško vpitje je prihitela še mati, da je bila tudi ona delezna dobrot teh drobnih živalic. Da so jo ubranili nadaljnjih skelčnih pikov, so jo morali pokriti s plastjo otave. Danes imajo vsi zatekle obraze in os ne bodo nikdar več dražili.

Ogenj. Na Tržaški cesti je večeraj v hiši gosp. Vinkota Vojeviča ometal dimnike Ivan Verhovec, dimnikarski mojster z Glinca. Kmalu popoldne pa je začelo goreti v stanovanju v drugem nadstropju. Požarna bramba je takoj prihitela in ogenj udušila. Dognalo se je, da so se bili vneli pri dimniku tramovi. Ker se je bilo bati, da ogenj zopet ne izbruhne, je čez noč ostala tam straža požarne brambe.

Prijete tatice. V Vegovi ulici je ukradla iz neke drvarnice Ivana Vinčarjeva, 43letna postrežkinja, tri sekirice. Ker je bila sumljiva, da je kradla tudi v realni dežnike, jo je policija dala pod ključ. — M. O. 16letno služkinjo, rodno iz Železnikov, je prijela policija, ker je sumljiva, da je svoji sodelavki ukradla denarnico z 28 K. O. je bila še pred nekaj časom aretovana zaradi tatvine obleke. — Na Karlovski cesti je bila prijeta Pavla Kunčeva in še neka druga brezposelna služkinja, katere sta spoznavno pri nekem peku v Sv. Florjani ulici jemale kruh na ime neke delavke.

Delavsko gibanje. Iz Amerike se je večeraj pripeljalo v Ljubljano 6 Slovencev.

Izobjeljeno in najdeno. Trgovec Veno Kučera je izgubil črno usnjato denarnico s 50 K in nekaj drobica. — Starinar Ivan Zajec je izgubil prost bankovec za 10 K. — Knjigovodja gosp. Ivan Zirkelbach je izgubil srebrno verižico, vredno 8 K. — Pleskarski vajenec Franc Janežič je našel vrečo, v kateri je več speccirjskega blaga.

Celotni orkester »Slovenske Filharmonije« koncertira jutri v hotelu »Tivoli«. Začetek ob 5. popoldne. Vstop prost. Od 5. do 7. dirigira koncertni mojster g. Markuzzi, od pol 8. do 10. pa kapelnik g. Talich.

Razne stvari.

*** Trojčki.** Neki uradnik na Češkem je dobil preteklo leto trojčke, tri plavalase hčerke. Nedavno so se prehladile in vse tri so na veliko žalost svojih staršev isti dan umrle.

*** Samomor.** V Budimpešti je inženir avstrijskih državnih železnic Josip Klein, pregrizel dinamitno patrono, ki se mu je v ustih razletela. Samomorilec je bil na kose raztrgan. Zapustil je ženo in štiri otroke.

*** Dvoboj med soprogo.** V Chicagu je živel Italijan Anton Spizzani srečno s svojo soprogo, dokler se ni ona zaljubila v drugega. Odslej je bil vedno preprič v hiši. Da napravita takemu življenju konec, sta sklenila, da eden drugega ustrelita. Bila sta vsak dvakrat zadeta v glavo. Žena je bila takoj mrtva, moža so pa umirajočega prepeljali v bolnišnico.

*** Obsojen urednik.** Urednik lista »Straž českeho severu«, David, je bil obsojen pri okrožnem sodišču v Mostu radi prestopa tiskovne postave v dvamesečno ječo.

*** Nameravani napad na cerja.** Rusko poslanstvo v Carigradu je zvedelo baje iz zanesljivega vira, da čaka tamkaj 13 anarhistov na ruskega cara ki namerava obiskati turškega sultana. Ukrenilo se je vse potrebno, da se prepreči kak slučajen atentat.

*** Stročaj kneza Bülowa morilec.** V Merseburgu je stročaj kneza Bü-

lowa ustrelil svojega očeta in svoja dva otroka. Baje se mu je zmečalo.

*** General Steselj, veletržec s čajem in hišni posestnik.** Nekdanji poveljnik portarturske trdnjave, general Steselj, se je po carjevem pomiloščenju nastanil v Moskvi. Sedaj se poroča, da je pristopil kot družabnik k tvrčki Vasilij Perlov i sin. Tvrčka je bila na tem, da napove konkurs, pred čimer jo je pa Steselj obvaroval. Baje je kupil tudi desetnadstropno hišo v Petrogradu.

*** Odkritje severnega tečaja.** Ko je v javnost prišla vest, da je tudi major Peary — in ne samo dr. Cook — prišel na severni tečaj, so se začela razmotrivati vsakovrstna vprašanja: kdo je bil prej tam, kdo je v resnici prišel tja itd. Peary je hotel istočasno s Cookom l. 1907 na pot, toda odložil je svojo pot na jesen l. 1908 in je torej ravno pred enim letom odpotoval s svojo soprogo na ladji »Roosevelt«. Peary je napravil že več potovanj po arktičnih pokrajinah posebno znamenita so njegova potovanja po Grönlandu (1892 do 1895). Cook in Peary sta oba hodila nekaj časa isto pot, medtem pa, ko se je Cook obrnil od severnega konca Grönlanda proti Gratlund — vsled česar je bilo njegovo potovanje tako dolgo — je Peary izbral kot dober poznavalec arktičnih krajev, najkrajšo pot na severni tečaj. Danes vprašanje, komu gre prvenstvo, ali Cooku ali Pearyju, še ni rešeno, vendar govori mnogo momentov za to, da je zmogovalec Peary. Definitivno bo to vprašanje razrešila univerza »Columbia« v New Yorku, kateri je Cook poslal ves material. Tu di Pearyja so pozvali, naj stori tako.

Telefonska in brzovajna poročila.

Deželni zbori.

Dunaj, 10. septembra. Deželni zbori bodo sklicani v dveh sezijah in sicer 15. in 20. t. m. Kranjski deželni zbor bo sklican v ponedeljek, dne 20. t. m.

Mladoturki v Avstriji.

Dunaj, 10. septembra. Definitivno je sklenjeno, da pridejo mladoturški izletniki 17. oktobra na Avstrijsko. Obiskali bodo Pešto, Dunaj, Prago, Liberce, Gradec, Trst in Reko. Domov se vrnejo 8. novembra. Izletnikov bo 150: uradnikov, častnikov in trgovcev.

Česko - nemška pogajanja.

Dunaj, 10. septembra. Posvetovanja ministrskega predsednika barona Bienerttha bodo danes končana. Češki deželni zbor bo v ponedeljek sklican in se snide dne 20. t. m. V nedeljo, dne 19. t. m. bodo imeli češki in nemški poslanci v Pragi plenarna posvetovanja. Veleposestniki bodo s češkimi poslanci skupno postopali.

Kako se na Hrvaškem fabricirajo »veleizdajniki«.

Reka, 10. septembra. »Novi List« priobčuje pismo nekega Miroslava Eisenstädterja, v katerem pravi med drugim: Ker nisem imel denarja, sem šel k državnemu pravdniku Accurtiju v Zagreb ter sem se mu ponudil za vohuna v Belgradu. Accurti je sprejel mojo ponudbo ter me poslal v bankski dvorec, kjer sem dobil 20 K za pot v Belgrad. V Belgradu sem se seznanil z Milanom Pribičevićem ter vodjo nacionalistov Rafajlovičem. Čez teden dni sem se vrnil v Zagreb, ne da bi kaj poizvedel. Prinesel sem sabo samo pismo, v katerem me Milan Pribičević priporoča Rafajloviču. Nato sem po nasvetu drž. pravdnika obdolžil v listih poslanca Supila, da je v zvezi z Rafajlovičem. Za to sem dobil iz avtonomnega fonda 100 K. Kasneje me je Accurti poslal v uredništvo »Srbobrana«, da izvem adresu Milana Pribičevića. Državni pravdnik je namreč imel namen, Milana Pribičevića pod imenom njegovega brata povabiti na sestanek v Zemun ali kako drugo mesto ter ga dati aretirati. »Srbobran« se ni dal premotiti. Ko je v listu izšla notica o mojem poskusku, je prišel k meni v hotel k »Janjetu« detektiv Fučkar ter me pozval k državnemu pravdniku. Ta mi je dal 80 K ter mi ukazal, naj nemudoma odpotujem in izomezstvo. Izjavljam, da je vse to resnično, kar sem izpovedal.

Lažnive vesti.

da bi prišlo med kraljevičem Gjorgjem in ministrom Pašičem do ostrega spora, so popolnoma izmišljene. To dokazuje zlasti dejstvo, da ministra Pašića sploh ni v Belgradu.

Kdo je dosegel severni tečaj?

New York, 10. septembra. Med pristaši dr. Cooka in Pearyja je nastala ljuta borba. Tajnik ameriške zemljepisne družbe proglašja Pearyja za sleparja in bahača ter ga dolži, da je odprl pismo, ki ga je dr. Cook pisal svoji ženi; ter iz njega izvedel podrobnosti o Cookovi ekspediciji na severni tečaj.

Ustna voda
„EUODIN“
 Specijalite za kašlice.
 4813 Glavna zaloga lekarna 18
 Ub. pl. Trakóczy v Ljubljani.

Sicer je bilo pa res čuda smešno!

Mislite si majhno gostilno. Soba je polna premočenih kašljajočih, prehlajenih ljudi. Pa vam izvele eden iz nahrbtnika škatljico Fayevih prstnih sodenških mineralnih pastil, za njim drugi, še tretji, in naposled je vsa družba sedela in cmokala pastilje, pa kaj vam povem: ne eden ni imel škode od prehlajenja, hvala za to sodenščam, ki res spadajo k potrebnim popotnim potrebščinam. Fayeve pristne sodenče se dobivajo po K 25 v vsaki lekarni, drogeriji in trgovini z mineralnimi vodami.

Generalno zastopstvo za Avstro-Ogrsko: W. Th. Guntzert, Dunaj IV/1, Grosse Neugasse 17.

NESTLÉ-jeva
 Popolna hrana **moka za otroke**
 za dojenčke, otroke in bolnike na želodcu.
 Vsebuje pravo planinsko mleko.
 Škatlja K 1.80 v vsaki lekarni in drogeriji.

Žitne cene v Budimpešti.
 Dan 10. septembra 1909

Termin	Številka	50 kg	100 kg
Pšenica za oktober 1909	1341	50 kg K 13.41	100 kg K 26.82
„ „ april 1910	1376	50 kg K 13.76	100 kg K 27.52
„ „ za okt. 1909	959	50 kg K 9.59	100 kg K 19.18
Koruzna za maj	712	50 kg K 7.12	100 kg K 14.24
Oves za oktober 1909	733	50 kg K 7.33	100 kg K 14.66

5 vin višje.

Meteorološko poročilo
 Srednja včerajšnja temperatura 18.8 norm. 15.7. Padavina v 24 urah 0.0 mm.

septem.	čas opazovanja	stanje neba	temperatura v zraku	temperatura na tleh	vetrov	nebu
9	9. uv.	737.6	18.1	sr. jzah.	jasno	
10	7. zj.	737.7	14.0	sl. jzahod	„	
	2. pop.	736.1	26.3	sr. jzah.	„	

Radi opustitve obrta se ceno prodaja skoraj popolnoma nov

ruski biljard
 Naslov pove upravnistvo „Slov. Naroda“.
 3363-1

Sprejemom
koncipijenta
 začelnika, ki ima vse tri državne izpite.
 Novo mesto, 9. septembra 1909
 3389-1
Dr. Slanc.

Velik dobiček
 garantujem gostinčarjem in kavarnarjem v mestu in na deželi.
 Ponudbe na uprav. „Slov. Naroda“ pod „I. P. R.“ najdalje do 20. septembra.
 3366-1

Iv. Bizovičar
 umetni in trg. vrtnar
 Ljubljana, Kolesijske ul. 16
 se priporoča za
 nasaditev vrtev, parkov in balkonov. — Velika izbira cvetočih in listopadnih rastlin, vrtnic, prezimujočih cvetlic (perene), krasna cvetlična grmovja, kamifere, cvetlice za okna in balkone.
 Izvršuje šopke, vence in bukete za razne prilike.
 Bole umetniške okrasne in po solidnih cenah. 1542 25
Trgovina s cvetlicami št.
 Naročila na deželo hitro in vestno.

Sprejemo se
šivilje
 pri
A. Singer v Gosposki ulici št. 4.
 Proda se v prijaznem trgu

gostilna
 s konesalje in vse pripravo. Cena 8000 kron.
 Ponudbe sprejema Ratislav Žmitek v Boh. Bistriki. 3376-1

Išče se dobro vpeljana
trgovina
 ki bi imela letnega prometa najmanj 5000 kron.
 Ponudbe na uprav. „Slov. Naroda“ pod „takej“.
 3377-1

10.000 parov čevljev!
 4 pari čevljev samo K 6.50.
 Valed ugodnega ogromnega nakupa so odda za to nizko ceno: par moških in par ženskih čevljev, črnih ali rjavih na trakove s močno zbitimi podplati, najnovejšje oblike, dalje par moških in par ženskih modnih čevljev, elegantnih in lahkih.
 Val 4 pari samo K 6.50.
 Za naročitev zadostuje dolgost. 3367
 Razpustljanje po povzetju.
 Izvoz čevljev KOHANE, Krakov št. 31.
 Nengajajoče rad samenjajam.

Kentoristinja
 inteligentna, zmorna slovenskega in nemškega jezika, išče službo.
 Ponudbe pod „Kentoristinja“ na uprav. „Slov. Naroda“.
 3370

Mlad, soliden 3379
trgovski sodnik
 želi promentiti službo s 15. oktobrom ali 1. novembrom, bodisi v manufakturno, galanterijsko ali špicerijsko trgovino v kako mesto na Kranjskem, najraje v Ljubljano.
 Kje, pove uprav. „Slov. Naroda“.

Šolske knjige
 za ljudske in srednje šole, učiteljske in licej, za obrtne in strokovne šole kakor tudi
druge potrebščine
 priporoča
Narodna knjigarna
 v Prešernovih ulicah.

Povodom začetka šole
 priporoča 3265-6
modna trgovina P. Magdič
 Ljubljana, nasproti glavne pošte
za dijake in dijakinje
 perilo, klobuke, čepice, majice, nogovice, rokavice, dežnike, kravate, naramnice, podveze, žepne torbice, glavnike, krtače, milo, predpasnike, pase, torbice, .. gumbe, moderce, telovadne čevlje itd. ..

Samo 6 dni
Havre-New York
 Francoske prekomorske družbe.
Edina najkrajša črta v Ameriko.
 Veljavne vozne liste in brezplačna pojasnila daje za vse slovenske pokrajine
 same 2049-16

Ed. Šmarda
 oblastveno potrjena potovalna pisarna
 Ljubljana Dunajska cesta 18 Ljubljana
 v novi hiši „Kmetiške posejilnice“, nasproti gostilne pri „Figosu“.

Splošno kreditno društvo
 P. R. S. O. S. 2430 13
 v Gosposki ulici št. 7
 sprejema hranilne vloge in vloge na tekoči račun in jih obrestuje s 1. julijem 1909 po 4 1/2% brez odbitka rednega davka; oskempira monice in daje posejila na osebni kredit po 5 1/2% do 6 1/2%.
 Lastno premoženje znaša v deležih in skladih K 179.765.55
 Skupna aktiva „ „ „ 1.242.166.77
 Denarni promet v letu 1908 „ „ „ 6.296.087.46

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.
 Bol. glavna K 2.000.000. Strahova ulica št. 2. Rezervni fond K 300.000.
 Podružnica v Spiljetu. Podružnica v Oselovcu. Podružnica v Trstu. 14-10a
 Priporoča promese zemeljskih strok II. izdaje k zbiranju dne 6. septembra 1909. Cena K 5-50.
 Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje od dve vloge po 4 1/2% Kupuje in prodaja strok in vrednostne papirje vseh vrst po doevnem kurzu.

gostilno
 na račun ali v najem. Nastopi 1. novembra ali še prej.
 Ponudbe pod „dobri in hitri promet“ na uprav. „Slov. Naroda“.

Išče se takej blizu mesta starejša
gospodična
 spretna pisarniških del, zmorna slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisavi. Prednost imajo one, ki so večje tudi v gospodinjstvu.
 Plača po dogovoru.
 Kje, pove upravnistvo „Slovenskega Naroda“.
 3371-1

Št 25877. 3353 2
Ustanova
za vzgojo deklic.
 Podpisani mestni magistrat raspisuje s tem ustanovo Katarine Warnusove za vzgojo deklic v znesku letnih 300 K za dobo treh let in sicer za leto 1910, 1911 in 1912 v podelitev. To ustanovo podeliti je dvema deklicama iz sorodstva ustanovnice ali pa, ko bi teh ne bilo, dvema hčerama ljubljanskih meščanov.
 Prošnje za podelitev te ustanove morajo biti opremljene z dokazili o sorodstvu oziroma ljubljanskem meščanstvu, potem o imovinskih in pridobitnih razmerah staršev dotičnih deklic, in jih je vlagati
 do 30. septembra letos
 pri tukajšnjem uradu
 Mestni magistrat ljubljanski,
 dne 1. septembra 1909.
 Županov namestnik:
 Ventina I. r.

Zavratnice (kravate)
 Iz prve Jugoslovanske tovarnice T. Mlekuža v Ljubljani
 se dobe v glavni zalogi pri 3365-1
Ludoviku Dolencu
 v Ljubljani, Prešernova ulica 14.
 Na debelo in drobno!

Narodni dom.
 Priznana najboljša in najudobnejša
kegljišče
 v Ljubljani, v Narodnem domu
 se otvori zopet
 v soboto, 11. septembra t. l.
 Kegljšče je že nekaj dni v tednu preste ter se priporoča slavni kegljaškimi klubom, da se izvolijo oglasiti čimprej.
 Točil bodem vedno najboljša delonjska in štajerska vino ter izvrstno delniško pivo. — Gorka in mrsla jedila na raspolago
 Cenjenim društvom priporočam svojo veliko restavracijsko sobo za zborovanja in priredbo zabavnih večerov
 Se priporoča z vsem spoštovanjem
Emil Kržišnik
 restavracija.
 3229-3
 Kegljšče ima podlago iz linoleja in ne ilovice.

Išče se zaneeljiv in isurjen
pisar
 za več ur na dan, event. za stalno.
 Ponudbe s zahtevami plače na upravnistvo „Slovenskega Naroda“ pod „Pisar“.
 3357-2

3 dečke ali deklice
 sprejme
 na hrano in stanovanje
 Kati Filz, Blewalsova cesta 11, I. nadstropje. 3355 2

Sprejme se takej
učenka
 v manufakturno trgovino v starosti 15 do 16 let, s primerno izobrazbo, zmorna slovenskega in nemškega jezika. 3 80-1
 Ponudbe pod „stroga poštenost 22“ na uprav. „Slov. Naroda“.

Kavarna „Iirija“
 Ljubljana, Kolodvorske ulice 22
 je vsak dan :
 vso noč odprta
 ter se tople priporoča slavnemu občinstvu. 3008-8

Potniki in agenti
 na Kranjskem, Štajerskem, Primorskem in v Dalmaciji se sprejmejo v vseh večjih krajih na deželi za prodajo novega, jako cenega predmeta, s katerim se da zaslužiti do 500 K na mesec. Vzorec tahta do 15 dekagramov, torej za vsakega človeka pripravno zastopstvo 3243-4
 Ponudbe pod „postranski zaslužek“ na uprav. „Slov. Naroda“.